

2024 / 2(27)  
ԵՐԵՎԱՆ

ԱՄԲԵՐԴ  
Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Գ Ի Ր

AMBERD  
BULLETIN

АМБЕРД  
БЮЛЛЕТЕНЬ

«Ամբերդ» տեղեկագիրը հրատարակվում է  
ՀՊՏՀ գիտական խորհրդի որոշմամբ  
Бюллетень «Амберд» издается по решению Ученого совета АГЭУ  
The «Amberd» Bulletin is published by the decision of ASUE Scientific Council

ԳԼԽԱՎՈՐ ԽՄԲԱԳԻՐ  
ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

**Թարթուլ ՄԿՐՏՉՅԱՆ** (ՀՊՏՀ գիտության գծով պրոռեկտոր)

**Դավիթ ՀԱԽՎԵՐԴՅԱՆ** («Ամբերդ» հեղափոխական կենտրոնի տնօրեն), **Վարդան ԱԹՈՅԱՆ** («Ամբերդ» հեղափոխական կենտրոնի փոխտնօրեն-ավագ փորձագետ), **Սամվել ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ** («Ամբերդ» հեղափոխական կենտրոնի ավագ փորձագետ), **Զոյա ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ** (ՀՊՏՀ միջազգային տնտեսական հարաբերությունների ամբիոնի պրոֆեսոր), **Տիգրան ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ** (ՀՊՏՀ գիտահեղափոխական աշխարհաբանների կազմակերպման բաժնի պետ), **Գրիգոր ՆԱԶԱՐՅԱՆ** (ՀՊՏՀ տնտեսության կարգավորման և միջազգային տնտեսական հարաբերությունների ֆակուլտետի դեկան), **Արմեն ՔԹՈՅԱՆ** (ՀՊՏՀ վիճակագրության ամբիոնի վարիչ), **Էդգար ԱՂԱՐԵԿՅԱՆ** (ՀՊՏՀ ֆինանսների ամբիոնի դոցենտ), **Համազասպ ԳԱԼՍՏՅԱՆ** («Ամբերդ» հեղափոխական կենտրոնի ավագ հեղափոխող), **Սաթենիկ ԱԼԱՎԵՐԴՅԱՆ** (ՀՊՏՀ «Տնտեսագետ» հրատարակչության խմբագիր)

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ  
ՔԱՐՏՈՒՐԱԸ

**Նաիրա ԽՉԵՅԱՆ** (ՀՊՏՀ «Տնտեսագետ» հրատարակչության ղեկավար)

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР  
РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

**Татул МКРТЧЯН** (Проректор по науке АГЭУ)

**Давид АХВЕРДЯН** (Директор исследовательского центра «Амберд», АГЭУ), **Вардан АТОЯН** (Заместитель директора-старший эксперт исследовательского центра «Амберд», АГЭУ), **Самвел АВЕТИСЯН** (Старший эксперт исследовательского центра «Амберд», АГЭУ), **Зоя ТАДЕВОСЯН** (Профессор кафедры Международных экономических отношений АГЭУ), **Тигран МАРТИРОСЯН** (Начальник отдела по организации научно-исследовательских работ АГЭУ), **Григор НАЗАРЯН** (Декан факультета Регулирования экономики и международных экономических отношений АГЭУ), **Армен КТОЯН** (Заведующий кафедрой Статистики АГЭУ), **Эдгар АГАБЕКЯН** (Доцент кафедры Финансов АГЭУ), **Амазасп ГАЛСТЯН** (Старший исследователь исследовательского центра «Амберд», АГЭУ), **Сатеник АЛАВЕРДЯН** (Редактор издательства «Тнтесает», АГЭУ)

ОТВЕТСТВЕННЫЙ  
СЕКРЕТАРЬ

**Наира ХЧЕЯН** (Руководитель издательства «Тнтесает», АГЭУ)

EDITOR-IN-CHIEF  
EDITORIAL BOARD

**Tatul MKRTCHYAN** (Vice Rector for Science, ASUE)

**Davit HAKHVERDYAN** (Director, «Amberd» Research Center, ASUE), **Yardan ATOYAN** (Deputy Director & Senior Expert, «Amberd» Research Center, ASUE), **Samvel AVETISYAN** (Senior Expert, «Amberd» Research Center, ASUE), **Zoya TADEVOSYAN** (Professor, Chair of International Economic Relations, ASUE), **Tigran MARTIROSYAN** (Head, Division of Organization of Scientific-research Affairs, ASUE), **Grigor NAZARYAN** (Dean, Faculty of Regulation of Economics and International Economic Relations, ASUE), **Armen KTOYAN** (Head, Chair of Statistics, ASUE), **Edgar AGHABEKYAN** (Associate Professor, Chair of Finance, ASUE), **Hamazasp GALSTYAN** (Senior Researcher, «Amberd» Research Center, ASUE), **Satenik ALAVERDYAN** (Editor, «Tntesaget» Publishing House, ASUE)

EXECUTIVE SECRETARY

**Naira KHCHEYAN** (Head of «Tntesaget» Publishing House, ASUE)

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԿԵՐԱԿ . ПУЛЬС ЭКОНОМИКИ . PULSE OF ECONOMY

**Նարինե ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ**

- 5** Տնտեսական աճի գլոբալիզացիայի ծառայությունների ոլորտի հետքերով  
**Нарине ПЕТРОСЯН.** Головоломка экономического роста: по следам сферы услуг  
**Narine PETROSYAN.** The Puzzle of Economic Growth: in the Trails of the Service Sector

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ . СОЦИАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА . SOCIAL POLICY

**Սուսաննա ԱՂԱԶԱՆՅԱՆ**

- 15** Բժշկության «առևտրայնացումը» և Հիպոկրատի սկզբունքների կորուստը  
**Сусанна АГАДЖАНИЯН.** «Коммерциализация» медицины и утрата принципов Гиппократа  
**Susanna AGHAJANYAN.** "Commercialization" of Medicine and the Loss of Hippocratic Principles

**Անի ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ**

- 21** Միջին խավի հաշվարկման հիմնախնդիրները Հայաստանում  
**Ани ХАЧАТРЯН.** Проблемы расчета среднего класса в Армении  
**Ani KHACHATRYAN.** Issues of Measuring the Middle Class in Armenia

ՇՈՒԿԱՆԵՐ ԵՎ ՄՐՑԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ . РЫНКИ И КОНКУРЕНЦИЯ . MARKETS AND COMPETITION

**Սամվել ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ**

- 29** Ինչու՞ են բողոքում Եվրոպայի ֆերմերները. պատճառներ և հետևանքներ  
**Самвел АВETИСЯН.** Почему протестуют фермеры Европы? Причины и последствия  
**Samvel AVETISYAN.** Why are European Farmers Protesting? Causes and Consequences

**Գայանե ԹՈՎՄԱՍՅԱՆ**

- 37** Գազանանոցային զբոսաշրջություն. երբ հատվում են վայրի բնության պահպանությունն ու ռեկրեացիան  
**Гаяне ТОВМАСЯН.** Зоотуризм: когда охрана дикой природы и отдых пересекается  
**Gayne TOVMASYAN.** Zoo Tourism: When Wildlife Conservation and Recreation Intersect

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՎ ԱՇԽԱՐՀ . АРМЕНИЯ И МИР . ARMENIA AND THE WORLD

**Ռուզաննա ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ**

- 46** Հայաստանի արտահանման աճի ողիսականը  
**Рузанна ТАДЕВОСЯН.** Одиссея роста экспорта Армении  
**Ruzanna TADEVOSYAN.** Odyssey of Armenia's Export Growth

**Ալիկ ԹՈՐՈՍՅԱՆ**

- 52** Հայաստանը՝ կրթական ծառայությունների միջազգային շուկայում. հնարավորություններ և մարտահրավերներ  
**Алик ТОРОСЯН.** Армения на международном рынке образовательных услуг: возможности и проблемы  
**Alik TOROSYAN.** Armenia in the International Market of Educational Services: Opportunities and Challenges

**Աննա ՓԱԽԼՅԱՆ**

**66**

Ռոբոտացումը՝ որպես արդի ֆենոմեն. միտումներ և զարգացումներ  
**Анна ПАХЛЯН.** Роботизация как современный феномен: тенденции и развитие  
**Anna PAKHLYAN.** Robotisation as a Modern Phenomenon: Trends and Developments

**ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԱՐՏԱՀՐԱՎԵՐՆԵՐ . БЕЗОПАСНОСТЬ И ВЫЗОВЫ .  
SECURITY AND CHALLENGES**

**Էլյանորա ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ  
Մերուժան ՄԱՐԿՈՍՅԱՆ**

**76**

Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական անվտանգության  
գնահատման արդյունքները

**Элянора МАТЕВОСЯН, Меружан МАРКОСЯН.** Результаты оценки экономической  
безопасности Республики Армения  
**Elyanora Matevosyan, Meruzhan Markosyan.** Results of Assessing the Economic  
Security of the Republic of Armenia

**Շուշան ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ**

**87**

Ներդրումային քաղաքականության անվտանգային չափումները  
**Шушан МОВСИСЯН.** Безопасностные измерения инвестиционной политики  
**Shushan MOVSISYAN.** Security Dimensions of Investment Policies

**ՀԱՅ ՀԱՍԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԼԱԿԱՆԸ . ВИДЕНИЕ АРМЯНСКОГО ОБЩЕСТВА .  
THE VISION OF THE ARMENIAN SOCIETY**

**Համազասպ ԳԱԼՍՏՅԱՆ**

**94**

Կիլիկիայի դասերը. մաս վերջին

**Амазасп ГАЛСТЯН.** Уроки Киликии: часть последняя  
**Hamazasp GALSTYAN.** Cilicia Lessons: The Last Part